

DÜŞÜNÜNCESİZ İYİMSERLİKLER

Politik ve dinî popülizm, mezhepçi popülizm önlenemez bir enfeksiyon halinde yayılıyor. Hiçbir enfeksiyon, niteliksel anlamda gerçekleştirilecek değişim ve dönüşüm hareketlerine, politik/dinî/mezhepçi popülizm kadar zarar veremez. Bugün, bu tür popülizmler sebebiyle, yerel/ufuksuz/bağnaz varoluşlara sıkışıp kaldığımız için, anlam üretme yeteneğine, değer üretme yeteneğine, bağımsız düşünme yeteneğine, incelik/estetik üretme yeteneğine bir türlü sahip olamıyoruz.

Aziz İslâm'ın hiçbir müeyyidesinin kamusal alanda geçerli olmadığı, hiçbir müeyyidesinin kamusal alanda referans olarak anılmadığı bir ülkede, İslâm'ın yalnızca nostaljik bir folklore indirgenmediği bir ülkede, politik çıkarlar için, cemaat çıkarları için, sınırsız bir biçimde İslâm istismar edilebiliyor.

Kendini sorgulamayı bırakan, ya da bu tür sorgulamalara ihtiyaç duymayan kültürler, toplumlar, sistemler çok ağır bir tıkanma ve körleşme durumu yaşarlar. Kendini sorgulamayı bırakan toplumlar, kültürler bu kayıtsızlıkları sebebiyle, koşullarla birlikte sürüklenir, koşulların aşılabileneğine, değiştirilebileceğine inanmazlar. Kayıtsız ve sessiz kalan kültürler ve toplumlar, bu davranışları sebebiyle, toplumlarımızda yaşanan mahrumiyetlerin, acıların, yabancılaşmaların derinleşmesine katkıda bulunurlar. Düşüncesiz iyimserlikler, popülizmleri, bayağılaşmaları çoğaltır.

Düşüncesiz iyimserlikler haksız umutlara, hak edilmiş umutlara, büyük yanılsamalara neden olur. Her şeyin göreceli hale geldiği bir dünya/toplum ve hayatta,

bugün içerisinde yaşadığımız üzere keyfilikler, bencil çıkarlıklar ve aşırılıklar ahlâkî ve ilkesel yanlışlıklara, hizipçi fanatizmlere, hizipçi despotluklara yol açıyor. Bireysel dindarlıklar dışında, İslâm'ın ve Kur'an'ın hiçbir müeyyidesinin geçerli olmadığı bir toplumda, mezhepçi bir duyarlılığın gündemde tutulması kadar anlamsız bir şey olamaz.

Kayıtsız ve sessiz kalan kültürler ve toplumlar, bu davranışları sebebiyle, toplumlarımızda yaşanan mahrumiyetlerin, acıların, yabancılaşmaların derinleşmesine katkıda bulunurlar.

Günümüz dünyasında Müslümanlar olarak, geçmişten miras olarak aldığımız, geçmişin bilgileriyle, yaklaşımlarıyla iktifa ettiğimiz için, yeni fikirler, yeni düşünceler, yeni yaklaşımlar ve yeni bir dil

üretmiyoruz. Halen kullanmakta olduğumuz dinî dilin, bugünün dünyasında hiçbir yankısı yoktur. İslâmî düşünce hayatının bu durumda, derinliklere nüfuz eden, ahlâkî ve siyasal bir özeleştirici hareketi başlatması gerekir. Toplumlarımızın gündeminde hep ekonomik sorunlar/kaygılar/bunalımlar yer aldığı için, ahlâkî/zihinsel/ruhsal bunalımlar/altüst oluşlar/kırılmalar hiç kimse için umurunda değil. İletişim sistemleri hedonizmin ve ucuz/bayağı zevklerin hizmetinde bulunuyor. Politik dil nitelikli kültürden ve bilgeliğinden yoksundur. Korkunç bir

kültürsüzlük ve taşralılıkla karşı karşıya bulunduğumuz için, bütün İslâmî/ahlâkî/insanî/vicdanî değerleri/nitelikleri, ölçü ve ilkeleri değersizleştiren bir nihilizmle sınanmakta bulunduğumuzu anlamıyoruz.

Gerektiğinde zaaflarımız ve yetersizliklerimizle içtenlikle, derin bir sorumluluk duygusuyla yüzleşebilmeliyiz. Olaylara, gelişmelere, dünyaya tek açıdan bakanların, dünyadaki gelişmelerle ilgili olarak nihai yargıya varmaları düşünülemez. Tek parçadan bakanlar, İslâmî bütüne ilişkin bir otorite oluşturamazlar. Tarihe karşı kayıtsız kalanlar, tarihin bütün kötülüklerine maruz kalırlar. Tarihe maruz kalmamak için, İslâmî düşünce, tefekkür, felsefe, kültür hayatının, bugünü dönüştürebilecek yoğunlukta içerik üretmesi gerekir. Geçmişten devraldığımız tek parçalı bir gelenek, bugün, düşünen/ürete/öneren/merak eden/ eleştiren bağımsız aklı, bağımsız özne'yi dışlamaya ve etiketlemeye devam edebiliyor. Geri dönüşü mümkün olmayan bir geçmiş özlemi içerisinde bulunduğumuz için, bugünü dönüştürebilecek bir dil inşa edemiyoruz. Modern-evrensel-seküler kötülükler bütün inanç/değer/ahlâk sistemlerini terörize ederken sesimizi ve bilincimizi yükseltmiyoruz.

Zenginlikten kaynaklanan bolluk hedonizmi, görgüsüzlük hedonizmi, gösteri manyaklığı İslâmî çevrelerde bile kabul görebiliyor. Bolluk hedonizmi yayıldıkça, çürüme de o ölçüde derinleşiyor, yayılıyor. Üretim ve tüketim dışında her şey, inanç, değer ve anlam yapıları, adalet/

merhamet/ahlâk/vicdan her şey insanın özel hayatına sürgün edilmiştir. Bugün, dinî hayatımızı temel tevhidi ilkeler/ölçüler/niteliklerle değil, taşlaşmış gelenekler/görenekler/alışkanlıklar/tekrarlar aracılığıyla sürdürüyoruz.

Statükolarla, konformizmlerle, popülizmlerle, hamasetle, duygusallıklarla, romantizmlerle bütünleşenlerin, uzlaşanların, yenilenme ve yeniden inşa etme yeteneğine sahip olmaları beklenemez, beklenmemelidir.

Günümüzde, Müslümanlar arasında algı/bilinç/amaç birliği sağlayamadığımız için, emperyal ihtiraslar/projeler/uygulamalar karşısında çaresizlik içerisinde bulunuyoruz. Zamana ve tarihe karşı kayıtsız ve sorumsuz bir bilgelik ve tefekkür asla savunulamaz. Zamana ve tarihe karşı sorumsuz ve kayıtsız bir din algısı sebebiyle, kendi kendimizi tarihin dışına iten gariplikler, tuhaflikler, meczupluklar seriliyoruz. İslâmî anlamda tarihsel bir farkındalık oluşturmadığımız için bugün bize, piyasa ve liberal demokrasi tek gerçek olarak dayatılabiliyor. Karşı karşıya bulunduğumuz çok yönlü dayatmalarla ilgili olarak düşünce hayatımızın doğru sorular sormaması, yapısal sorunlara cevap bulamamaktan çok daha ciddi bir problem olarak karşımızda duruyor. kh